

Nr 198.

Av herr **Ekman, Carl Gustaf, m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående försäljning av pilsner m. m.*

I propositionen nr 369 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen antaga en ny »förordning angående försäljning av pilsner». I denna proposition söker Kungl. Maj:t förverkliga 1917 års riksdags beslut om en lagstiftning gående ut på:

att maltdrycker, som enligt förordningen angående tillverkning och beskattning av maltdrycker vore att hänföra till pilsnerdricka, skulle undantagas från de enligt förslaget till förordning angående försäljning av rusdrycker för öl gällande bestämmelserna;

att med pilsnerdricka skulle förstås varje maltdryck, som ej vore hänförlig till svagdricka och som ej innehölle mer än tre och sex tiondels volymprocent alkohol och vore inbryggd med en stamvört, vilkens extrakt-halt icke överstege nio och fem tiondels procent, samt

att bestämmelserna därom skulle sammanfattas i en särskild förordning, i huvudsak grundad på bestämmelserna angående försäljning av öl i gällande vin- och ölförsäljningsförordning.

I det nu framlagda förslaget har emellertid ett antal stadganden fått inflyta, vilka måste ur nykterhetssynpunkt anses olämpliga och betänkliga.

Så är enligt vårt förmenande fallet med § 8, vari åt konungens befallningshavande inrymmes rätt att bevilja tillstånd att till avhämtning försälja »pilsner». Inom stad har denna rätt gjorts oberoende av både stadsfullmäktiges och magistratens (rådstugas eller stadsstyrelses) mening och

votum. De förstnämnda skulle icke ens få yttra sig om saken. Under-tecknade hemställa, att sagda paragraf måtte erhålla följande lydelse:

»1. Tillstånd att till avhämtning försälja pilsner meddelas av konun-gens befallningshavande.

2. Ansökan om sådan försäljningsrätt göres skriftligen hos konun-gens befallningshavande samt skall innehålla uppgift å det ställe, där för-säljningen skall äga rum, och åtföljas av intyg, utvisande sökandens be-hörighet att idka rörelsen. Över gjord ansökan inhämtte konungens befall-ningshavande yttranden, i stad av stadfullmäktige och magistrat samt å landet av kommunalnämnd och kommunalstämma. Dessa yttranden böra innehålla bestämt till- eller avstyrkande med angivande av skälen därför.

I Stockholm äger vad i detta mom. är sagt om inhämtande av magi-stratens yttrande ej tillämpning.

3. Har ansökning blivit i stad av stadsfullmäktige och å landet av kommunalstämma avstyrkt, må densamma ej bifallas.»

Paragraf 9 tillåter tillverkare av »pilsner» att kringvända denna vara även på landet till avlämning hos enskilda, blott den, som forslar den-samma, har den från öltrafiken kända om också icke välkända »förteck-ningen» på köpare och varumängd att vid anfordran uppvisa. Någon an-ledning att låta landsbygden översvämmas av pilsnertransporter finnes icke. Under-tecknade hemställa därför, att förordningen så avfattas, att all kring-forsling från tillverkare eller försäljare utom stads planlagda område för-bjudes. Sistnämnda paragraf bör i sådant syfte erhålla lydelse som följer:

»Tillverkare av pilsner ävensom den, som eljest äger att till avhämt-ning försälja pilsner, vare berättigad att, den förre från tillverkningsstäl-let, den senare från försäljningsstället, på rekvisition försända sådan vara till köpare; dock må vid sådan säljning varan ej avlämnas annat än vid järnvägsstation eller å fartyg.»

Förslagets paragraf 12 tillerkänner gästgivare rätt att utan tillstånd bedriva utskänkning av »pilsner», dock »endast till resande i samband med servering av mat». Att det sistnämnda behovet icke är oundgängligt torde den erfarenhet, hela vårt folk nu får göra, bestyrka. I övrigt är en dylik generell rätt åt gästgivare alldeles omotiverad och den kan på många håll bli synnerligen skadlig. Opinionsen mot tillkomsten av pilsner-försäljningen på landsbygden är också mycket stark. Stadgandet härom, som återfinnes i § 12 punkt b, bör ur paragrafen utgå.

Den i § 14 åt konungens befallningshavande upplåtna rätten att meddela tillstånd till utskänkning av pilsner

»c) vid hälsobrunn, badort eller annan kurort för kortare tid än ett år, dock endast vid måltider till spisande gäster;

d) där eljest utskänkingsrörelse kan komma ifråga att under endast någon del av året utövas; samt

e) för bestämt tillfälle»

bör borttagas. Samtliga dessa tillståndsrättigheter stå i klar och avgjord strid mot kommunernas rätt till självstyrelse, som på rusdrycksförsäljningsområdet icke bör hindras verka i skyddsriktning. Vi yrka därför, att nämnda punkter i § 14 måtte ur förordningen utgå.

Åt den, som »fyllt 15 år», inrymmer förslaget 22 § obesuren köperätt av »pilsner». Denna ålder är för låg. Att vänja barn vid inköp och konsumtion av rusgivande ölsorter kan omöjligen vara något vare sig folk- eller riksintresse. I dagarna har riksdagen beslutit utsträcka skolplikten för stora grupper ungdom till 18 år. Att sätta åldersgränsen för köperätt till »pilsner» lägre än denna gräns för skolplikten saknar varje hållbar motivering. Mom. 1 i § 22 bör ändras till:

»1. Pilsner må icke å försäljningsställe utlämnas till den, som är rusig, ej heller till den, som ej fyllt aderton år.

2. Överlastad etc.» — — — — —

I det föregående hava undertecknade jämväl i sina framställningar rört sig med beteckningen »pilsner» såsom namn på de åsyftade malt-dryckerna. Men namnet i fråga är olämpligt. Det är vilseledande och därtill partiskt mot den nyttiga svagdricksindustrien till förmån för ölbryggerierna. Ett annat namn bör uppletas för produkten ifråga. Beteckningen »öl» bör tydligen ingå i detsamma. Det gives intet skäl att genom ett namnval söka undanskymma det faktum, att det är fråga om en ölsort, om också något mindre alkoholbemängd än de övriga. Därest ej annat och bättre namn kan utfinnas, föreslås beteckningen »pilsneröl».

Därest icke ovan angivna ändringar bliva vidtagna, sker föga skada, därest förslaget förkastas. Nykterhetsvännerna böra i varje fall icke åtaga sig ansvaret för denna drycks frisläppande på sätt enligt propositionen

oförändrad skulle bli fallet. Härom rådde enhällig uppfattning vid frågans behandling hos riksdagens nykterhetsgrupp, på vars vägnar denna motion frambäres.

Stockholm den 14 maj 1918.

Carl Ekman.

Elof Ljunggren.

K. A. Nilson.
